

ГУВЕР ЗА ЗНИЖЕННЯ ВИДАТКІВ НА ПЛАН МАРШАЛА ДО 4 БІЛЬЙОНІВ

Вашингтон, 21 січня. — Бувший президент Герберт Гувер, у своїм листі до сенатської комісії закордонних справ, дораджує обмежити План Маршала до 15 місяців, замість до чотирьох років, а замість видатків в сумі 6.8 більйонів він дораджує дати лише 4 більйони. Критика Пляну Маршала, яку висловив Гувер у листі, є найгострішою із усіх, які досі появилися. Гувер заявляє за допомогу чужинним державам, але лише до такої границі, яка не ослабляла б нашого господарства і яка в такий спосіб не стримує б відбудови світу. З цих причин він радить дати чужим націям харчів, штучних навозів і різних конечних життєвих матеріалів до вартості трьох більйонів, а лише розмірно малу грошеву суму готівкою. Це тому, бо закордонні держави й так перетяжені позичками й не будуть в спроможності сплачувати нові позички. У цій сумі мали б уже міститися потреби Китаю, Кореї, окупованої Німеччини й Японії. Потреби Західної Європи, на думку Гувера, повинні бути задоволені продукцією тамошніх країн, а Канада й Південна Америка повинні ще від себе дати позичку.

ДОМАГАЮТЬСЯ НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ КИТАЮ.

Вашингтон. — У листі до секретаря Маршала зажадав сен. Стайлс Бріджес, щоб у програмі допомоги закордонним державам вставити теж негайну допомогу для Китаю й для Далекого Сходу загалом. Він вказав на те, що недостача допомоги збоку Злучених Держав обезсилює Китай до цієї міри, що ця країна стає шораз більше залежною від Советів, а це загрожує інтересам Америки в Азії.

ДІН АЧЕСОН ДОБАЧУЄ ЗАБЕЗПЕКУ АМЕРИКИ В ВІДБУДОВІ ЄВРОПИ.

Атлантик Сіті. — „Советський Союз робить усе, що можливе, щоб недопустити до відужання Європи. Роки провокації й обструкції призвели до вичерпання багатств Європи і довели Західну Європу до стану кризи” — таке заявив бувший підсекретар стейту Дін Ачесон на конвенції Краєвого Американського Товариства Торговців Харчами. Як вихід з цього положення Ачесон дораджував прийняти План Маршала, бо це дасть Америці спроможність стати у проводі відбудови світу, а це знову стане безпекою Злучених Держав. Коли б так знизити суму, якої домається уряд для відужання Європи, тоді зміниться увесь характер допомоги, толкував Ачесон.

ВИБОРЧИЙ РІК ВИМАГАЄ ЗМІНИ ТАКТИКИ В КОНГРЕСІ.

Вашингтон. — Провідники конгресової політики прийшли до висновку, що у виборчому році не добре запускатися у далекосяжні пляни, а ліпше обмежитися до планування на близьку мету. Це не виставляє конгресменів на великі клопоти й дає їм спроможність змінити тактику відповідно до потреб. Таку зміну у плануванні різних конгресових проєктів пізнали по поведінці республіканських провідників, які мають більшість і які теж відповідальні за ухвали конгресу. Домагання в справі обмежень бюджету й закордонної допомоги є вислідом цієї зміни в тактиці.

УРЯД ХОЧЕ ВІДБУДУВАТИ ЯПОНІЮ.

Вашингтон. — Уряд Злучених Держав пред'явив свій план для відбудови Японії в Комісії Далекого Сходу. Американський член комісії ген. Френк Мек Кой заявив, що Америка не може безупинно давати підмоги на втримання Японії і замість того зголошує план для самовистарчальності цієї країни. У заяві сказано, що незабаром команда армії зажадає від конгресу фондів на відбудову господарки в Японії в тому напрямку, щоб там можна було продукувати вистарчальні життєві конечності.

АДМІРАЛ ШЕРМАН ВІДІХАВ НА СЕРЕДЗЕМНЕ МОРЕ.

Нью Йорк. — Кораблем Америка відіхав віце адмірал Форест Шерман на свою позицію команданта американської флотії на Середземному морю. Він виявив, що його завданням буде переводити вправу з 13,000 моряками, які творять залог флотії в цій околиці. Там знаходиться під пору літаконосць Мидвей із своїми 100 літаками, дальше 2 легкі кружляки, 12 нищителів і ближче неозначене число інших кораблів та лодок.

ЗА СПРОВАДЖЕННЯ ЧУЖОЗЕМНИХ РОБІТНИКІВ НА ЖИВНА.

Атлантик Сіті. — Краєве Товариство Презервованих Харчів віднеслося до уряду з зазивом, щоб уряд склав негайно план спровадження чужих робітників для зібрання жнив в теперішньому році.

Документи про Гітлерівсько-Сталінську змову проти людства

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ОПУБЛІКУВАВ ЗАХОПЛЕНІ В БЕРЛІНІ ТАЄМНІ ДОКУМЕНТИ СОВЕТСЬКО-НІМЕЦЬКОГО ДОГОВОРУ ПРО ДРУЖБУ, ВЗАЄМНУ ДОПОМОГУ ТА СПІЛЬНЕ ЗАПАНУВАННЯ НАД СВІТОМ. Сталін і Гітлер були поділилися Європою, Азією і Африкою, а накінець плянували завоювати Америку. Сталін намовляв Гітлера бити Англію та допомагав бити французів, бельгійців і голандців. Розбивши спільно Польщу, Сталін і Гітлер торгували теж українцями.

Вашингтон, 21 січня. — Департамент стейту опублікував сьогодні під заголовком „Нацистсько-Советські Стосунки 1939—1941” збірник таємних документів, захоплених західними союзниками в нікешкому міністерстві закордонних справ в Берліні, про гітлерівсько-сталінську змову проти людства, дружбу та взаємну допомогу в завоюванні світу. Опублікована сьогодні на цю тему американська „Біла Книга” має 357 сторін друку і в ній поміщено 260 німецьких і советських документів, в яких як в чистому дзеркалі видно двох головних грібкокопалів для людства, людської культури, цивілізації та свободи. Ці грібкокопалі — це Гітлер і Сталін.

Опубліковані сьогодні документи, це ще далеко не всі на цю тему, бо є тільки частиною тих, що їх знайдено в Берліні з кінцем війни. Американські, британські і французькі знавці вчені і спеціалісти студіювали їх протягом довгих місяців, але цей том проголошений виключно американським урядом. Британський і французький уряди були поінформовані про плян департаменту стейту щодо проголошення цих документів і не висловили своїх застережень, хоча теж не давали формальної згоди, тим самим публікація є виключно відповідальністю Америки. Звертається увагу, що ці документи мусіли мати на думці теж британський представник в ООД, Гектор МекНіл як відповідаючи на советські закиди „підпалювачів війни” проти західних союзників в ООД, натикав, що власне західні союзники мають

„чорним по білому” докази, що Советський Союз був і залишився підпалювачем війни. Як згадано, проголошені сьогодні документи є тільки незначною частиною великої маси, що будуть опубліковані серією. Публікація цих документів є безпосередньою відповіддю Америки на посилену советську пропаганду проти Америки, якій закидається „імперіалізм”, „підпалювання війни” і тим подібні звинувачення, що їх після розгрому Гітлера поповнює ще тільки його друг і спільник — Сталін та його калка. Теперішній том охоплює частину

Два воєнні злочинці, Гітлер і Молотов, після добитого торку та змови проти людства.

документів советсько-німецької змови від 17. квітня 1939, коли то говорилось, що „советсько-німецькі стосунки можуть постійно поліпшуватися”, аж до советсько-німецької війни, що зачалася 22 червня 1941. Опубліковані документи були вибрані американськими видавцями німецьких воєнних проєктів, Реймондом Дж. Сонтагом та Джеймсом С. Беллі, що мали цілком вільну руку в підборі документів. Опубліковану сьогодні збірку можна одержати від Суперінтенда Документів в Урядовому Публікаційному Офісі, по долару за примірник.

ЗМОВА І ПІДГОТОВКА ДО ВІЙНИ.

Опубліковані департаментом стейту документи виявляють цинічну гру-Советів та докладає всіх зусиль, щоби довести до війни Советський Союз навязав за нацистсько-Німецькою переговори з повною свідомістю та з вираженим бажанням війни. Про воєнні задуми Гітлера знав Сталін безпосередньо від самих німців. В серпні 1939 року Молотов ще всіляко порозумівався з британськими

представниками та намагався заохотити їх до війни з Німеччиною. Рівночасно вже ведено переговори з Гітлером та обіщувано йому дружбу і допомогу за поділ воєнної до

бичі. На безпосередню інтервенцію Сталіна прийшов до Москви гітлерівський міністер закордонних справ, фон Ріббентроп і того самого дня підписано договір нацистсько-большевицької дружби. До проголошеного тоді тексту договору про ненапад долучено цілий ряд проголошених тепер таємних протоколів про „поділ впливами” Гітлера і Сталіна зразу в завоюваній Європі, а опісля і на інших континентах. Большевикам зразу віддано „тільки” Балтійські держави, а опісля західно-українські землі, що були під Польщею та Буковиною і Басарабією.

СТАЛІН ВОЛІВ ГІТЛЕРА, НІЖ ЗАХІД.

З цілого ряду документів виходить недовзначно, що Сталін волів дружбу з Гітлером і спільну акцію на спільне завоювання і панування над світом, ніж приязнь і співпрацю зі західними союзниками. Діло в тому, що Британія, ба

жаючи зберегти мир і не цілю

лано підготована до війни, за

думувала відстрашити від неї

теж Гітлера, якщоб Советсь

кий Союз був погодився на

співпрацю зі Заходом. В тій

політиці теж Британія робила Ста

ліну (Докінчення на стор. 4-тій)

Москва грозить Америці і Британії „долею Німеччини”

Лондон, 21 січня. (ЮП). — Московське радіо передавало сьогодні з Москви промови, що їх виголошено на святочному зібранні комуністичних достойників з нагоди 24-ої річниці смерті Леніна. На зібранні був прийнятий теж Сталін, що вперше показався публічно після поголосок про його хворобу і смерть. Головним бесідником на зібранні був один зі секретарів Центрального Комітету комуністичної партії, Михайло А. Суслов. В своїй промові він обвинувачував Британію і Америку за протикомуністичну політику в світі та грозив їм „долею Німеччини”, якщо вони тої політики не залишать. Советський Союз, про змову якого з Гітлером проти світу і людства департамент стейту тількищо опублікував таємні советсько-німецькі документи, Суслов представляв як „сторожа незалежності великих і малих народів” та „оборонцем інтересів людського роду в цілому світі”. Ціла промова повна лайки і погроз на адресу Америки і Британії у відношенні до яких, крім загально-відомих вже большевицьких назв як „імперіалісти”, „капіталісти”, „буржуї” і т. д., Суслов користувався тим разом теж спільно з Гітлером винайденою назвою „плютократів”. Виступ Суслова, що закінчився закликком: „під прапором Леніна, під проводом Сталіна вперед, до перемоги комунізму!” — прийняли всі, зі Сталіним включно, гримікими оплесками.

ГОЛОДОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В НІМЕЧЧИНІ

НІМЦІ САМІ ЗАВИНИЛИ; ВІЙСЬКО СТЯГАТИМЕ ЗБІЖЕВІ КОНТИНГЕНТИ.

Фракфурт над Майном, Німеччина, 22 січня. — Викликані критичним харчовим положенням страйки прибирають на інтензивності в цілій західній Німеччині та загрожують дальшими серйозними комплікаціями. Навіть в Нюрнбергу в Баварії, що досі ще єдино вважалася за найкраще забезпечену харчами, вчора майже 100,000 робітників залишили працю та вийшли на страйк, домагаючись поліпшення харчового положення. Така сама кількість робітників вийшла на маніфестаційний страйк теж в Колонії, в британській зоні, харчове положення в якій є найбільш критичне. Окупаційні і німецькі власті відбувають наради та шукають можливостей розв'язки складної там проблеми прохарчування. Німецький сільсько-господарський керівник для американсько-британської Бізонії звернувся з апелем до американських властей, що більшою доставкою збіжжя єдині могли б бодай на найближчий час злагіднити напружену ситуацію. За недостачу харчів робиться відповідальними насамперед самих німців, що злегковажили всі розпорядження і заклики та не зложили і не збирали відповідних збіжжєвих контингентів для прохарчування міст. У висліді, американське і британське військове управління в Берліні рішили використати свою військову залогу на зібрання залеглих контингентів.

В СОВЕТСЬКІЙ ЗОНІ НІМЕЧЧИНІ.

Замість хліба — політична література і пропаганда. Ваймар, Німеччина, 21 січня. — Вісім американських кореспондентів, яким під строгим наглядом советських агентів було дозволено відвідати деякі області окупованої Советами Німеччини стверджують, що харчове положення в цій частині країни ще більше критичне ніж в західних зонах, дарма що власне східна Німеччина була завжди головним доставцем харчів для цілої країни. Але недостачу харчів большевики заступають там масою комуністичної політичної літератури, переконуючи тероризованих і голодних німців про „американську небезпеку” та „советський рятуюнок”.

БЕВИН ЗАПОВІДАЄ ІСТОРИЧНИЙ ЗВОРОТ БРИТАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ.

Лондон, 21 січня. — В британському парламенті виступить завтра секретар закордонних справ Бевін, зголошуючи переломово-нові напрямні британської політики. Хоча текст промови держиться в таємниці, в поінформованих колах вважають, що Бевін зголосить готовість Британії взяти участь в творенні Злучених Держав Європи і почати в тому напрямку інтензивно працювати. Відомо, що з подібною пропозицією виступив вже раніше Вінстон Чорчил, що тепер навіть очолює окремий Комітет з такими цілями. Вважається, що затрішній виступ Бевіна буде „зворотним пунктом в історії Великої Британії”. При цій нагоді підкреслюється шораз більшу опозицію у відношенні до Советського Союзу.

БРИТАНІЯ ЗНИЩИТЬ 5 БОЄВИХ КОРАБЛІВ.

Лондон, 21 січня. — Вайкаунт Голл, перший лорд адміралії, повідомив сьогодні, що британський уряд рішив відтягнути з ужитку і знищити п'ять своїх головних воєнних кораблів, що довгий час були славою британської воєнної флотії, іменно: лінійники „Квін Елізабет”, „Валіант”, „Нелсон” і „Родней” та лінійний кружляк „Рівані”. Знищення цих кораблів зредує хвилево силу британської флотії в лінійниках до 5 модерних кораблів: „Дюк оф Йорк”, „Гав”, „Кінг Джордж V.”, „Ансон” та „Вангард”. Згаданих 5 перших кораблів розберуть, бо вони вже не відповідають модерним вимогам.

ТАЄМНІ КЛЯВЗУЛІ В БАЛКАНСЬКИХ ДОГОВОРАХ.

Букарешт, Румунія, 21 січня. — Наставлені Москвою комуністичні манекіни у формі „урядів” поодиноких балканських країн знову подорожують підписувати договори „взаємної допомоги”. Сьогодні румунська делегація виїжджає до Мадарщини, опісля до Румунії приїде чехословацька делегація, а румуні знову поїдуть до Польщі і т. д., скрізь підписуючи договори, до яких тепер додано всілякі таємні клявзули про взаємну допомогу, що на випадок війни теж формально робили б з усіх цих країн один тільки Советський Союз.

БРИТАНІЯ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД НЕГАЙНОГО ДОПУЩЕННЯ ЖИДІВ ДО ПАЛЕСТИНИ.

Лейк Сокекс, Н. Й., 21 січня. — Британський представник в ООД, сер Александер Кедоген, заявив сьогодні, що Британія з причин загальної безпеки не може прийняти пропозиції ООД щодо негайного відкриття одного з більших портів в Палестині для переміщення іміграції жидів по 1,500 осіб місячно.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.50	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Заграницю:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BYant 9-0582

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЛИПМЕН, ЗАКОРДОННА ПОЛІТИКА І РОСІЯ

Не тільки в світі, але в самій нашій країні питають люди дуже часто, яка є властиво закордонна політика Злучених Держав. Питання це ставиться головню тоді, коли хтось хоче знати, яке є властиво відношення Америки до Росії. Шукають такої відповіді теж поневолені й гноблені Росією народи, сподіючись дістати від найбільшої демократичної потуги в світі помічі, або хоч надії на поміч і визволення.

Американської помічі потребує теж й український народ. Тому теж українці, що є поза Україною, хотіли б переконатися американський народ, як і його владу, що в Україні треба доконче допомогти стати вільною і демократичною. Та чи український поневолений народ таку допомогу дістане, а якби дістав, то в якому виді й під якими вимогами, залежатиме від цього, яка буде дальша закордонна політика Злучених Держав у відношенні до цього комплексу, який тут ще далі називають коротко „Росією“. Проблема ця важка і ще дає дуже складна.

Справі американсько-російських відносин присвячено в Америці багато книжок, а вже писань у журналах та газетах годі зрахувати навіть за самі останні роки. Тому, що цього матеріалу так багато, загаломі відомі головню такі речі, які є найбільш роз'яснювані. Одним з найбільш голосних журналістів, що часто пише про Росію, є Волтер Липмен, якого синдиговані статті появляються в газетах по цілій Америці. Згадуємо цього спосібного журналіста, бо саме його політичні статті, зокрема про Росію, часто баламутні й не відбивають справжнього американського становища. Та саме на нього поклинаються часто українські часописи на скитальщині, як на великого знавця американської закордонної політики, якого опінія, як там пишуть, заважає навіть в департаменті стеїту, який з ним радиться. Звідки походять такі інформації, нам важко вгадати. Бо ж є фактом, що Липмен у своїй аналізі Росії та російсько-американських відносин постійно помиляється.

В часі війни Липмен доказував численними статтями та окремою книжкою, що Злучені Держави не тільки завжди жили в дружбі з Росією, але що конфлікт між ними теж і в будучині неможливий. Варість такого розумування нині очевидна. А яким політиком є Липмен у нинішніх часах, пізнати найкраще по його щойно виданій книжці „Холодна Війна“, в якій зібрані його статті, недавно друковані в газетах, та які мають бути „студією з діянки закордонної політики Злучених Держав“. В цій книжці Липмен гостро атакує цю політику й заповідає, що „Америка холодної війни не виграє“. Ці статті були писані ще перед відїздом Липмена до Європи. Вернувшись з Європи Липмен заявив, що „ми вже виграли холодну війну“. На цей його „політичний розум“ звернув тепер особливу увагу відомий економіст та політик, Гері Д. Гідеонс, бажаючи ще й в цей спосіб остерегти тих, що орієнтуються в політиці на розумування Липмена.

Про якийсь вплив того роду розумувань на закордонну політику Злучених Держав — хіба важко говорити.

Один рік у проводі боротьби за мир

Дня 21-го січня пройшов рік, як стерно американської закордонної політики віддано в сильні й досвідчені руки генерала Джорджа Катлет Маршала. Цю подію відзначила американська преса окремими згадками, а деякі газети надрукували на цю тему передові редакційні статті.

Перебрання генералом Маршалом керівництва американської закордонної політики в ці переломові часи має рішальне значення не тільки для самої Америки, але прямо для долі цілого світу. Бо власне рік тому, два роки після закінчення світової завірюхи, той же світ знову був опинився перед дилемою миру або війни в найближчій будучині. Тоді в дії гостроті виринула приглушена війною проблема стосунків та становища в світі двох рішальних тепер таборів: демократично-західного і тоталітарного східного. В цьому теж часі наявні факти вже не залишали жодного сумніву, що Советський Союз не тільки всіма силами і засобами саботує відбудову знищеного світу і мира, але теж починає рішальну кампанію, щоб цей світ знову погрузити в хаос і руїну, вважаючи це найкращим і найуспішнішим засобом для досягнення російських імперіалістичних цілей.

В таких обставинах генерал Маршал, стратег перемоги у

війні, перебрав завдання архітекта миру — стверджує в передовій статті Нью Йорк Таймс. Навряд чи будьколи в історії більш і трудніші завдання були доручені якій людині і теж історія не знає багато воєнків, які мали б нагоду перенести засади перемоги у війні на засади побудови тривкого миру як це судилось ген. Маршалові. Ясно, що цих великих завдань не можна виконати протягом одного року. Але під проводом секретаря стеїту Маршала та при повній підтримці президента Трумана і цілого американського народу, протягом того року американська закордонна політика повністю вияснилася і, так сказати б, дозріла, що виявилось в Доктрині Трумана і Плянї Маршала та американській акції на терені Об'єднаних Націй. Найбільшою заслугою Маршала є вибір і точне визначення єдиного можливих сьогодні засобів до створення тривкого миру в світі, іменню викорінення всіх причин війни: імперіалізму, нужди та будьякого поневолення. В цьому напрямку секретар стеїту Маршал протягом одного року розгорнув таку велику ініціативу та виклав стільки енергії і рішучості, що вже сьогодні його справді можна назвати головним архітектором миру та першим борцем за нього.

Голос Америки загрозою для тиранів

З нагоди ухвалення конгресом додаткових фондів на програму „Голос Америки“ деякі вашингтонські кореспонденти підкреслили цей факт, що ухвала перейшла одностайно і без дискусії. При цьому вказали, що щойно перед кількома місяцями той самий конгрес відкинув законопроект про постачання фондів на поширювання правди про Америку закордоном. Попередній законопроект мав далеко вужчу ціль на оці, бо майже виключно радієву й пресову інформаційну службу про Америку. Новий законопроект іде так далеко, що передбачає виміну студентів і професорів поміж поодинокими країнами; утримування шкіл, бібліотек і громадянських осередків закордоном; висилку технічних спеціалістів, коли їх услуги комусь будуть потрібні; передачу інформації про Америку через пресу, радіо, фільми і через окремі інформаційні осередки; закладання комітетів для інформування департаменту

стеїту про потребу інформування й виховання населення в таких справах. У коментарях сказано, що ця праця звернена в першу чергу для протидії ланцюгові пропаганді. Хто розуміє далекосяжність праці, наміченої програмою „Голос Америки“, такий може лише радіти, що цей голос тепер стане сильнішим ніж був досі. Треба надіятися, що „Голос Америки“ незабаром буде одностайним з голосом волі. Надії оперті на зміни нашої серед республіканської конгресової більшості, яка до недавня опиралася широко закроєним проектам федерального уряду. Цю зміну пізнати з одного боку хоч би лише по ухвалі законопроекту в справі „Голосу Америки“, а з другого боку по різних голосах передових республіканців. Замітний між ін. є голос ключового промовця на зібранні Краєвого Республіканського Комітету у Вашингтоні сенатора Вільяма Ф. Новленда, який клав головний натиск на затримання людської свободи по цілому

світі. „Коли в світі згасне світло волі, тоді вже в недалекій майбутності хтось з тиранів кинеться на нас з ножем або вистрілить кулю, яка нас замордує“ — так влучно заступав сенатор потребу втримання свободи у всіх країнах світу, щоб зберегти само існування Америки.

Виходить, що свобода є невідлучна від фізичного життя людини, народу, нації й світу. Раз така думка приймється як загальне гасло Америки в боротьбі проти новітньої тиранії, тоді це гасло стане світовим гаслом, яке мусить спонукати інші нації й країни до застанови: бути, або не бути їм самостійними в найближчій майбутності. За застановою піде відповідне рішення.

На konieczність такого рішення й відповідної акції вказують різномодні голоси провідних людей світу. Не лише нації, які безпосередно загрожено советською тиранією мріють про нагоду до загальної акції, але й великі Західні Держави своїми потягненнями маніфестують, що зближається година розрахунку між світовою тиранією і світовим змаганням до волі. Як теоретичні мислителі й письменники, так і практичні діячі вказують, що останні затії тиранів з Кремля є ніщо інше, а тільки їхній страх перед чимось недовідомим. Вони вказують, що кремлівські автократи не вдоволяються ніщо — крім знищення волі у всіх країнах світу. Вони звертають увагу, що всяке загрожування Сталіна на лад загрожування Гітлера не зможе привести ніякої зміни в нашою автократії і тому шкода часу на придумування способів для дальшого „апізєрства“.

Згадує про це між ін. Вільям Генрі Чемберлін, подаючи причину, чому Росія безупинно зброїться і чому поширює свій режим на сусідів. „Росія сьогодні є більше забезпечена перед чужиним наїздом ніж колинебудь в історії. Коли європейські володарі глядять на захід до Європи, або на схід до Азії, то всюди вони бачать сусідів, яких вони переміняли на сателітів, або держави знищені, обезсилені та зубожілі, які не спромоглися б не то на наїзд, але навіть на опір проти наїзду. А прецінь советські провідники все чогось бояться. Їх страх це не страх перед фантастичним привидом чужинних легіонів, які виберуться в похід проти Советського Союзу. Ні! Це є щось менше матеріальне, щось таке, чого не можна дітнутися. Це є той, на тепер ще малий, голос волі“.

Пишучи про це, наводить Чемберлін розмову одного державника з недавніх часів, який сказав: „Пам'ятайте: Як довго існує на світі хоч одна свободна країна, так довго колуватиметься диктатура не буде чутися свободною. Совети бу-

Микола Чубатий.

Проф. Кларенс Август Менінг

В неділю, дня 25. січня американські українці з Нью Йорку та околиці віддають пошану американцеві Кларенсові А. Манінгові, професорові Колумбійського Університету в Нью Йорку. Американські українці долучаються до того призначення, що його віддала проф. Манінгові висока наукова установа українців на еміграції, Український Вільний Університет, іменуючи солінізанта почитним доктором філософії за його заслуги коло поширення серед англосаксів знання про українську літературу та про українську історію.

Та призначення професорові Манінгові з боку українських високих наукових кол та з боку мас українського громадянства має куди глибшу причину ніж призначення проф. Манінгові за його студії на полі української історії та літерату-

дуть намагатися називати кожну країну імперіалістичною, будуть робити плани, щоб цю країну розбити на частини з метою, щоб вкінці її знищити!“

На прикладах різних країн, які попали під диктатуру Кремля, можна перевірити, що Совети поступають точно так, як заповідав оцей державник. Як колись нацисти, так тепер комуністичні диктатори спеціалізуються в масових демонстраціях, в „одноголосних“ виборах, взагалі у всьому, що може переконати не лише їх самих і їхніх підданих, але теж і закордонний світ про їх неможливу силу і безмежну владу. Та цікаве, що вони ніколи не допускають до якоїсь проби. Вони просто бояться кожного найменшого спротиву, кожної неперспективності. І тому то вони намагаються осангути всюди одностайність, без огляду на витрати чи кошти.

Щоб осангути одностайність, советська поліція (НКВД) відмежовує населення Росії від усякого контакту з світом, головню від знайомства з закордонними газетами. Як довго в Советах нема закордонних впливів, так довго вони почуваються безпечними за залізною заслоною.

Треба здогадуватись, що американський департамент стеїту вкінці пізнав тайну советської диктатури й сили над масами й тому рішився пускати в світ, особливо до Росії, сильніший „Голос Америки“. Коли тепер вже й конгрес зрозумів, у чому діло, треба надіятися, що цей „Голос Америки“, як голос вільного народу й вільної країни діде до відома широких мас у Советі та стане не лише голосом американської, але теж і вселюдської волі, а тим самим і сильною зброєю, зверненою проти кремлівської тиранії.

ри. Ця глибша причина випливає в однім реченні докторського диплому для того американця-солінізанта. Сказано там що проф. Манінг, через глибокі студії української культури та духовости пізнав джерела та підставу приривання українського народу до свободи“.

Студії та значіння культури українського народу відкрили проф. Манінгові та ємниці проблеми, чому український народ переслідуваний та виставлений тільки разів на переслідування та на масакри таки живе та прямує до свободи. В той спосіб наукові досліди проф. Манінга над минулим та культурою українського народу набрали життєвої, практичної вартости та застосування серед бурхливої історії, що її тепер саме переживає ціле людство. Серед того міжнародного буревію український народ живе як страдалець та як мученик за ідею свободи людини, нині поневолену та потоптану на сході Європи, зокрема в Україні.

Саме тут є причина, чому український народ поносить такі великанські гекатомби жертв та чому він є ненавиджений мимо своїх великих офір на жертівнику свободи людини. Переслідували його білі росіяни, переслідували та масакрували його нацисти, переслідували та ще нині переслідують його червоні росіяни. Саме проф. Манінг пізнав цю основну правду українського існування як нації та його історичного призначення.

В цім випадку проф. Манінг показав гідним наслідком англосакських піонерів в Америці, бо пізнавши раз цю правду про Україну він мав та ще й нині має відвагу цю непопулярну правду голосити. Прочитаймо всі видання проф. Манінга особиними творами, виданими Українським Народним Союзом, прочитаймо його 12 статей в журналі „The Ukrainian Quarterly“, а побачимо, що проф. Манінг перший прямо серед американців покинув стару методу американських авторів зводити Україну до провінції Росії та відкрив для американського громадянства на сході Європи життєздатну націю, пробовевика свободи людини та демократії.

Не можна сказати, щоб таке становище проф. Манінга було популярним серед американського наукового світу. Одні дивилися зі здивуванням, другі з призначенням. Окупанти України прямо в найбільше провокуючий спосіб стали його атакувати за це, що у своїй „Історії України“ він ясно поставив домагання визволення великої східно-європейської нації, досі люто поневоленої. Треба тільки прочитати оригінальну статтю опубліковану в московському журналі „Літературна Газета“, насичену діавольською ненавистю, щоб пізнати як небезпечною стала праця проф. Манінга для всякого гнобителя українського народу. Слова советської лайки „фашист“, „німецький нацист“ належать там же до уміркованих.

Ми так часто згадуємо за це шановане нами та люблене прізвище, але мало знаємо про приватне життя солінізанта. Проф. Кларенс Август Манінг уродився в Нью Йорку 1893 року як син д-ра Френка та Нелі Секор Вейл Манінгів. Вже з молодю був дуже талановитою людиною, чого доказом його

(Докінчення на стор. 3-тій)

ОЛЕКСІЯ АНДРІЄНКО.

Я БУВ НА „РОДИНІ“

Трохим піднявся на ліжках і оглянувся навкруги. Вони були самі.

— Вчора з річки трьох немовлят витягли, абортівані. Кожного дня в штабі знаходять підкинутих дітей, — сказав він.

— Ось воно „щасливе советське дитинство“. Це тобі ліпше „нюрнберзьких законів“! Пам'ятай, Валентине, будь від тебе дитина, — не знайдеш її місця на советській землі через те, що вона, виходить, буде злочинною дитиною, бо на ворожій землі зачата.

— У мене не буде. Що ж я

дурний? — вимовив Валентин. — Ми з розуміннями.

В таборі почався якийсь рух. Забігали коменданти бараків, почали збирати людей. Ми піднялись і пішли до себе. Коваль, який керував нашим батальйоном, теж метушився. Коли всі зібрались, він вишикував батальйон і передав нам розказ про те, що кожний батальйон повинен виділити людей копати рив за табором. Праця була термінова.

На другий день в табір привезли чоловіків двісті кавказців. У них руки були скручені дротом назад. Були вони страшно худі з великою кіль-

кістю синяків на обличчі, в пошматованому вбранні. Прикладами та кийками їх зганяли з машин. Вони рухались слабо, тупо дивились по боках і мовчали. Їх повели під охороною за табір, а нас всіх зібрали і вишикували в середині табору, коло дроту, якраз проти свіжих насипів землі. Ми спостерігали за рухом колони кавказців. Вона вийшла за ворота табору, пройшла понад величезними стовпами, які були оздоблені портретами Сталіна і Жукова. Тишенький вітерець погойдував за боку на бік портрети. Від цього через деякий відтінок часу до нас повертався обличчям портрет Сталіна, і по товні пробігав холодний, бездушний, як у смерті, погляд „великого вождя“. З п'яти його вусів виділялась усмішка, від якої холола кров.

— Чи піти б геть, не схова-

тис б від цього погляду, промайнула в мене блискавкою думка. — Напевно для того і вишають вони скрізь той портрет, щоб советська людина завжди і скрізь відчувала себе під владою жакливого деспота... Нікуди не сховатись від цього вбивчого погляду... — шепотіла мені моя думка.

На дровоті між портретами було натягнуто гасло: „Перемога за нами!“ Це і видно. Переможець тепер розправляється тільки з нами. Але швидко портрет Сталіна захитається на Ейфелевій башті, заморожуючи своїм поглядом надто вже експансивних французів, швидко-швидко появиться він в Лондоні, Антверпені і Нью Йорку. Що тоді скажуть панство із Старого і Нового Світу? Можливо, тоді вони зрозуміють, що були власниками величезного неоціненого

скарбу — волі, та не змогли його зберегти.

Із вартівні вийшли чатові з машинними пістолями і вирушили слідом за колоною. Процесія повільно обходила загрозу табору і наближалася до ровів. Хтось спіткнувся і впав. До нього кинувся чатовий і з розмахом вдарив прикладом. Чоловік застогнав. Ще вдар. Впавший, збираючись з останніми силами, встав на коліна. Його підняли, взявши мішечком за комір піджака. Серед нас стояла мільяна тиша. Було чути, як билось своє власне серце. Ось підійшли до рову. Кати з машинними пістолями стали коло дроту, розсипавшись рівним ланцюгом. Вийшов комісар Покрасов і прочитав прилюдно: — Ізменники родини... расстрел... Потім піднялись цівки машинних пістолів, пролунав сухий тріск пострілів і остан-

ні витику убитих людей. Кулі роздроблювали череп, пробивали наскрізь тіла, ламали кістки...

В наступні дні ми багато працювали на могилі: закопували, розрівнювали площу. На місці могил були зроблені квітники і посажені чудові квіти. Пізніше тут з'явився пам'ятник з написом: „Пам'яті советським воїнам, розстріляним німецькими фашистами — Сентябрь 1943 г.“

Після розстрілу кавказців життя в таборі зразу ж змінилось. Почала роботу комісія „СМЕРШ-у“. Якоюсь нас виникували в ряді. Вийшов комісар Покрасов і повідомив, що комісія розпочала роботу.

— Комісії, — сказав він, — про всіх все відомо. Втаїти щонебудь є зайвим. Треба говорити тільки правду. Ми мали своїх агентів в Німеччині. Нам відомо, хто і де працю-

вав. Пам'ятайте: хоч би яка тяжка була провина перед „Родиною“, вона вам простить, якщо ви все щиро розкажете комісії.

(Далі буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„ЯК ТУ МОВУ МОЖ
ЗАБУТИ...“

Нешодавно приїхав я до Злучених Держав та вже дещо приглянувшись до обставин і способу життя українців-американців від народження та тих, що приїхали сюди давно й були піонерами всіх тих надбань, що ними зараз може похвалитися уся американсько-українська спільнота.

Я пізнав, що з мозольної праці тих незаметних людей, головних звичайних робітників, вирости могутні організації, народні установи, свої церкви, своя преса, тощо. Між ними центральне місце займає Український Народний Союз. Та є одне недомогання, яке мене болить та про яке хотів би я поділитися думками з нашим загалом.

Читаючи щоденно „Свободу“, з приємністю прочитав у ній заклик: „Читайте українські книжки, бо часте читання веде до знання; а знання — то сила!“ Так. Це свята істина! Цього ніхто не може опрокидати. Знов у статті: „Стукайте, а відчиниться...“ теж слушно пишеться про потребу вступати всім українцям до У. Н. Союзу! Я сам познайомився зі статутом, програмою і завданням У. Н. Союзу і вступив у члени цієї справді заслуженої та корисної інституції, бо крім матеріальної допомоги вона має „двигнути нашу еміграцію з духової темряви і невіжества, розбудити в ній приглушене почуття гідності людини та відкрити їй очі до світла, правди і знання“.

На жаль що не всі ті благородні слова здійснено, але зроблено в цьому напрямі багато. Однак такі занедбані справи рідної школи! Теж і в тій діяльності дещо зроблено, але недостатньо й невистарчально. Під тим оглядом залишається далеко позаду інших народних спільнот, що стали добрим американцями, а водночас носіями своєї культури, традиції і мови!

„Мова рідна, слово рідне, хто вас забуває, — Той у грудях не серденько, але камінь має!“ — каже наш поет.

Подавляючи більшість першої генерації роджених в Америці українських дітей — не знає мови своїх батьків! Це велика втрата й кривда для батьків, яка в майбутньому дасться відчувати ще більше боляче, як тепер. Думаю, що й ми можемо бути зразковими американськими громадянами, сповняти всі громадянські обов'язки, але при тому таки треба б і нам знати мову батьків наших! „Скільки ти знаєш мов, стільки разів ти є чоловіком!“ — каже один мудрець. А що ж тоді говорити про

тих, що не знають рідної мови, яка, чи не єдина, зможе запізнати їх та пригадати їм країну походження їхніх батьків, які стільки поляли поту в Новій Землі, стільки труду, гроша й праці вложили під основу тих гарних, корисних інституцій та дали їм такі ясні напрямні й завдання. Вони надіялись, що їхні діти зуміють це діло спрацьованих рук ще краще поправити й завершити. На жаль за малими витками, так воно не є! Я мав нагоду бути на сходинах членів У. Н. С. і чув „біткання“ ідейних старших людей, бо, моваля, „немає кому заступити нас!“ Молодь повинна б виручувати нас та перебірати громадсько-організаційну працю, а її немає, вона не приходить“.

Чи слушні їхні побоювання, що „за якийсь час і того не буде!“, годі знати, але злегковаження знання рідного слова батьків відбивається вже тепер дуже відомо. Відчувається брак зацікавлення українською книжкою і часописом! Брак покупця і читача! Нічого дивного. Це послідовність злегковаження рідної мови!

На мою думку, всі ті недоліки можна ще бодай частини усунути. В першу чергу не допускати до дальшого занедбання рідної мови. Отже треба пригадати цей святий обов'язок батькам, щоб не занедбували навчати дітей своїх рідної мови. Такий же обов'язок спадає і на ті інституції, завданням яких є поширити знання рідної мови, слова й писемства. Вони саме мали б перебірати на себе завдання уможливити батькам навчати дітей рідного слова. Отже: Зорганізувати школу, бурсу й учителів! Та це окрема сторінка можливостей і підходу до такої організації. Однак зараз можна б приступити до направи того, що дається на правити! Учителів тут не дуже то бракує. Багато фахових сил учительських працює за фабричним станком чи в інших галузях праці. Вони, певно, радо підуть навчати, навіть за невелику винагороду — своїх дітей рідної мови.

Теж не пошкодило б відсвіжити трохи парохіальні школи новими фаховими силами. Другий шлях, це організація вечірніх курсів навчання української мови дорослим. Думаю, що завжди зголосилося б відповідне число їхочих слухачів, але треба підготувати ґрунт та повести відповідну пропагандивно-освітлюючу роботу в українській пресі, церкві й на товариських сходинах. Очевидно, що в тому напрямі можуть багато допомогти наші брати, що напли-

вають тепер до З.Д.П.А. Хай кожний з них, по можливості, візьме на себе обов'язок навчати рідної мови, бодай одного зі своїх добродіїв, або когось з їхньої сім'ї, що помогли йому сюди дістатися. Лише охоти, терпеливості й послідовності в праці, а можна й тим способом дуже багато досягнути. Про успішність такої роботи я сам переконався, бо на протязі неповного місяця часу навчив поправно писати й читати одного члена української сім'ї, який досі не знав і слова рідного! Мимоходом кажучи, з цього подвійна користь, бо при тій нагоді можна й самому пізнати багато англійських слів при спільній розмові та науці.

У навчання стає доброю послугою „Нова початкова танка для Рідної Школи“ (Ukrainian Primer), що її можна дістати за кількадесять центів. Отже всі ми до праці, бо „як ту мову мож забути якою учили нас всіх ненька говорила, — ненька наша мила“. Пригадаймо їй, що забули, навчимо тих, що її не знають!

д-р Микола Сидір,
Велес Стрім, Н. Я.

М. Філомея.

Закарпатець оповідає

4) Прийшла нова біда.

Минуло чотири місяці... Я знав, що чехи підписали Сталіну, що віддадуть усіх, і старих емігрантів, хто є народності руської, української, польської, і литовців, і латишів, і естонців.

І дуже багато тисяч українського народу чехи оддали вже на загибель руським до рук. А ті енкаведисти — половину одвели до Сибіру, а половину постріляли, як горобів. Котрих примусово ловили, з тих мало хто живе!

Та хто мав з дому документи, що він є народності чеської або словацької, того не давали.

Все це я знав. Та не знав я того, що мене давно вже шукає міністерство унітару...

І от 29. 9. 1946 прийшли до мене чотири чеські комуністські жандарми з автоматами, як до якогось там атентанта, що людей вбиває, та й забирають мене, і питають:

— А де ті два, що з тобою переходили словацько-руський дордон?

А я відповів:

— За тих нічого не знаю. І забрали вони мене без шматка хліба, заарештували. І жінку, і дітей забрали...

Подивилися жандарми на мої документи і написали на міністерство, що я маю все в порядку. Та з міністерства одписали, щоб жандарми нові чеські документи відібрали у мене, а мене самого з родинами

забрали до З.Д.П.А. Хай кожний з них, по можливості, візьме на себе обов'язок навчати рідної мови, бодай одного зі своїх добродіїв, або когось з їхньої сім'ї, що помогли йому сюди дістатися. Лише охоти, терпеливості й послідовності в праці, а можна й тим способом дуже багато досягнути. Про успішність такої роботи я сам переконався, бо на протязі неповного місяця часу навчив поправно писати й читати одного члена української сім'ї, який досі не знав і слова рідного! Мимоходом кажучи, з цього подвійна користь, бо при тій нагоді можна й самому пізнати багато англійських слів при спільній розмові та науці.

У навчання стає доброю послугою „Нова початкова танка для Рідної Школи“ (Ukrainian Primer), що її можна дістати за кількадесять центів. Отже всі ми до праці, бо „як ту мову мож забути якою учили нас всіх ненька говорила, — ненька наша мила“. Пригадаймо їй, що забули, навчимо тих, що її не знають!

д-р Микола Сидір,
Велес Стрім, Н. Я.

ною передали до Праги руським енкаведистам.

Відки ж прийшла оця нова напасть?

А ось відки. На другий день, як ми перебігли кордон, прийшли руські солдати до тих словацьких фінансів, що протокола з нас писали, та й примусили їх оддати їм того протокола.

А потім заслали отой протокол до Праги. А там є генерал енкаведівський і консулат руський. І там у Празі є збірний репатріаційний табір, три рази колючим дротом обгороджений і солдати навколо стоять...

Все це розказав мені у чотири очі один знайомий чеський жандарм, як зайшов до мене.

І це сказав він, що вже мені ніяк не можна нічим допомогти. Генерал бо руський у Празі, енкаведівський, дав приказ, що мусять мене чехи за два дні привести до нього, до Праги...

Що робити?!

Синпуло на мене жаром, в голові застукало...

Що робити?!

Мусів скоро обдумати плян, як захоронити це життя своє. Аж мене застрелять, як тільки дістануть до своїх рук! Бо дома мене засудили на 20 літ. Тепер — 7 літ за те, що кордон перейшов. А до того ще й за малолітні діти... Та ще 10 років за зраду „родині“... А потім 14 літ за пропаганду за кордоном... Отож, шкода навіть сподіватися, що живий будеш... Але що робити?!

Що робити?!

Та за пару хвилин я вже мав плян, як себе спасти, але родину, як родину спасти?!

Я ніяк не міг надумати... От і сказав я до дітей та до жінки:

— Маю плян, що може мені вадяться себе спасти. Але для вас я не можу нічого надумати... А з вами піду — розстріляють, і вам з того ніякої користі.

Жінка і діти відповіли:

Проф. Кляренс Август Менінг

(Докінчення зі стор. 2-го!)

блискавичні студії. Вже в 19-тім році життя здобуває він перший академічний ступінь „Бечелор оф Арте“ — а в 20-тім році життя він вже дістає „мастер-дегрі“, щоб в 22-мім році життя стати доктором філософії, себто цей академічний ступінь, що його надають талановиті студенти здобувають найскорше п'ять літ пізніше.

Ділянку його перших студій були класичні мови, які він згодом поширює на нові мови, щоб вкінці свої зацікавлення зосередити на новочасних слов'янських мовах. Це ввело його в науковий контакт мало не з усіми слов'янськими народами. Останніх 15 років він звернувся до своїх пізнання української мови і осягнув великі успіхи. Проф. Менінг знає дослівно всі слов'янські мови, старі класичні мови та крім того також мови західної Європи. В цім напрямі є він рідко багатомовною людиною.

За його заслуги на полі студій слов'янських мов він дістав найвищі відзначення з боку Чехії, Польщі, Болгарії, Литви, Лотви, Естонії та інших держав. Є він членом всіх поважніших інститутів слов'янських студій.

У своєму приватному житті професор Менінг подружений з Люїзою Фрацескою Маршал і є батьком однієї дитини. Живе постійно в піднюйорській місцевості Плезантвил, звідки

— Як можете, то хоч себе спасаєте.

І я сказав:

— Як будуть вас питати, що я говорив, так відповідайте, що нічого не знаєте від мене, бо я нічого не казав ніч.

І я сказав ще:

— Усю провину звертайте на мене.

Та й зачав я свій плян кінчати...

Став я ригати і качатися по підлозі, і кричати. І мусів закликати лікаря. Зачав лікар обдивлятися лівий, правий бік, череву. А я страшенно кричу, що у правому боці дуже болить. Я сказав, що маю сліпу кишку. Що мене мусять дати на операцію, бо я вмираю...

Тоді прийшли два поліцейські і сказали, що ведуть мене на операцію.

Зайшов я до жінки та й вицілував і діти, і жінку. А жінка й упала з жалю і діти попадали, і сам я гірко-гірко плакав...

А ті поліцейські потішають, кажуть, щоб ми нічого не болялись. Що я за два тижні буду вже здоровий.

Але ми не того плакали... Ми плакали того, що нас вороги розлучають може й навіки!...

Привели мене до шпиталю.

І скоро привели мене до шпиталю.

А там лікарі теж подавили мені череву у правому боці, а я закричав, що дуже мені болить сліпа кишка.

Я думаю собі, що лиш на другий день мене оперуватимуть, бо вже було півшесту часу пополудню, а лікар сказав, що такі тепер, ось зараз оперуватимуть.

Тоді поліція дала книжку, а лікарі й підписали, що мене перебрали. Та й пішла собі поліція геть.

(Кінець буде).

Тисячі хворих та інвалідів зможуть ваші рідні брати і сестри на ситанні в Європі догортати в чужих лікарнях. Не дайте їм умерти, допоможіть, рятуйте, складаючи свою жертву на допомогний фонд З.У.А.Д.Комітету!

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc., P. O. BOX 1861, PHILADELPHIA 6, PA.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД
„СВОБОДИ“

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи“, потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 24. Вліста: Жертви:

Вліста:	Жертви:	Вліста:	Жертви:
А. Медвіль	\$ 5.00	70 К. П.	5.00
Микола Лихицький	5.00	70 Ева Хомни	2.00
G. Shlorak, передплатник	3.00	70 Іван Сенковський	2.00
Іван Дух, передплатник	2.00	102 Михайло Крипий	3.00
М. Бакай	2.00	112 Сестр. Преч. Діан Марії	5.00
Jakim Rewt	2.00	112 Катерина Габрієльська	3.00
H. H. Dittroit	2.00	122 Анна Пунда	2.00
Michael Sarabya	2.00	128 Михайло Волощук	2.00
Barbara Lytwiniak	1.40	128 Михайло Роман	3.00
Anna Tymyuk	1.40	130 Володимир І. Коваль	3.00
H. H. Dierpiel City	1.00	139 Михайло Болехівський	2.00
Matalaj Czap	1.00	143 Михайло Ожнівський	2.00
A. Serafin	1.00	147 Микола Соврук	2.00
20 Михайло Мисюк	2.00	150 Катерина Копичак	2.00
20 Олександра Брунець	2.00	150 Олександра Яремій	2.00
20 Іван Шавинський	2.00	158 В. Засуля	2.00
20 Ріосиф Кошея	2.00	170 Іван Баранчик	2.00
20 Михайло Сосновський	2.00	175 Василь Білик	2.00
25 Іван Єдлінський	2.00	176 Burdiak Nicholas	2.00
45 Стефан Сеньків	2.00	176 Mandruch Jakim	2.00
52 Василь Гриник	2.00	182 Параня Дидик	1.00
53 Стефан Кріль	2.00	189 Михайло Кричківський	2.00
57 John Mycholak	3.00	199 Юрій Сорока	2.00

(Докінчення ліста ч. 24 буде)

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

З прийняття на допомогову акцію.

Милу несподіванку зробили куми і приятелі для громадян Брикайлик.

Дня 16. листопада вони привели їх до новокупленої хати, де вони застали повно гостей. Під час прийняття п. Полівчак, кум, спімнув зворушливими словами про наших скитальників, котрі потребують і чекують нашої допомоги та попросив, щоб з нагоди цієї за-

бави зложити відповідні жертви на допомогову акцію. Переведена збірка дала у висліді \$31.

Жертви зложили: Брикайлик \$5; Бандури \$2; по \$1: Задирецький, Пачковський, Полівчак, Недбальський, Лисько, Полівчак, Кліщинський, Формейний, Сушеніцький, Савчак, Федорчук, Филипів, Кукіз, Колода, Коваль, Писидиць, Савчин, Телес, Попович, Когут, Павліна, Шило, Бузько. Дрібними \$1.00.

Софія Когут.

УВАГА! Клівленд і Лейквуд, Огайо!

СТАРАННЯМ
Злучених Організацій міста Клівленд і околиці

— відбудеться —

ЗАГАЛЬНЕ ВІЧЕ

протестаційне

В НЕДІЛЮ, 25. СІЧНЯ (JANUARY 25, 1948)

В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ,
2253 Вест 14-та вулиця.

Початок у годині 2:30 пополудні.

Запрошуємо весь український загаль на це віче. Реферат виголосить Ірж. Дмитро Андрієвський, делегат з Європи, як також будуть промовляти й інші місцеві і позаміські бесідники.

Екзекутивна Злуч. Організація.

УВАГА! ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА! УВАГА!

ЗАХОДОМ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОПОМОЧІ НОВОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ІМІГРАЦІЇ відділу у ФІЛАДЕЛФІ
при співуч. УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ХОРУ
під управою п. Теодора Хоптяка

— відбудеться —

СВЯТО ГЕРОІВ

В НЕДІЛЮ, 25. СІЧНЯ (JANUARY 25, 1948)

В САЛІ Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ АМЕРИК. ГРОМАДЯН,
847 Норт Френклін Ст., Філадельфія, Па.

Початок точно в год. 7. вечір.

В програму Свята входять: Вступне слово — д-р Володимир Пушкар, Святочний реферат — п. Ігнат Білинський, Виступ Українського Національного Хору з Філадельфії, Демонстрація, Музична точка у виконанні п. Аделаїди і Елеонори Кульчицьких та Інцензіація.

Перед Академією в год. 6:30 вечір відправиться в Українській Католицькій Катедральній Церкві при 814 Норт Френклін ул.

ПАНАХИДУ

за подяглих Героїв, що апали в бою за волю України.

Просимо Українське Громадянство та Членів Організації взяти численну участь у Святочній Панахиді та Академії.

Вступ за добровільними даними.

Весь дохід з Академії призначений на допомогу Героям УПА.

ПОВІДОМЛЕННЯ

для відділів У. Н. Союзу: 147, 151 з АЛЕНАТАВН, 369 з ПАЛМЕРТОН, 44, 318, 442 з НОРТГЕМТОН, 47, 288 з БЕТЛЕГЕМ, 137, 438 з ІСТОН, 124 з ОРМРОД

1 95 з БЕТ, ПА., про

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

— які відбудуться —

В ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ,
803 FRONT STREET, ALLENTOWN, PA.

В НЕДІЛЮ, 1. ЛЮТОГО (FEBRUARY 1, 1948)

Збори зачнуться в 2-гій годині пополудні.

На збори повинні прийти всі урядники та члени згаданих тут відділів, а зокрема повинні явитись численно члени місцевих відділів. Запрошуємо на збори теж і не-членів, що бажають довідатись дещо більше про працю та завдання нашої великої Союзової родини. На зборах будуть промовляти головний секретар Д. Галчинин і організатор А. Маданчук.

Комітет.

Любка Колесса

світової слави
ПІАНІСТКА

ВІСТУПІТЬ З

КОНЦЕРТОМ

КАРНЕГІ ГОЛ в НЬЮ ЙОРКУ

(Carnegie Hall, January 27, at 8:30)

у вівторок, дня 27-го січня 1948

ПОЧАТОК ГОДИНА 8:30 ВЕЧЕРОМ.

Тикети (в ціні від \$3—\$1.20) Можна набити чи листовно замовити в касі Карнегі Гол (Сема евея і 57 вулиця).

Любка Колесса, яка маючи 13 років покинула Музичну Академію у Відні з найвищим відзначенням і найвищою нагородою, концертувала з великим успіхом від 15-го року життя по всіх важливіших столицях європейських країн, пізніше в Південній Америці. Перенісши перед собою другою світовою війною з Англії до Канади став головною музичною департаменту (піано) Вищого Курсу в Королівській Музичній Консерваторії в Торонто, яка являється найбільшою музичною школою Британської Імперії. Артистка грає часто по радіо й виступає на концертах.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МИШ.

Українська участь у виставі
„Олд Ворлд Маркет“.

Інтернейшенел Інститут, американська організація для плечання співжиття різних етнічних груп, влаштує щороку в місяці листопада т. зв. „Олд Ворлд Маркет“, запрошуючи до участі в ньому всі національні групи.

Минулого року виставу поширено аж на чотири дні від 20 до 23 листопада, а маса глядачів перевищила всі попередні роки, бо около 10,000 осіб відвідали виставу.

Ми, українці, цим разом вже 17-ий раз з черги взяли участь в „Олд Ворлд Маркет“ і організаторами все були членки С. У. А., пані: Стецько-ва і Козаченко, що виступали на цій пості нещодавно. Виставу була організована під зарядом Філії Союзу Українок Америки, але головними завісателями були знова пані: Стецько і Козаченко, а участь наша випала на цей раз ще краще і корисніше. Цим разом виставлено теж речі високої вартості від наших нових імігрантів, експонати від професора Королишина, дорогіше музеї гуцульські вишивки старенької пані Кузь, прекрасний портрет селянської дівчини Мараса, який притягував до себе знавців малювання, українські книжки в англійській мові і альбом рекордів О. Кошиця. Не один з глядачів стратив годину і більше часу, переглядаючи ці українські експонати і ставлячи запити про наш нарід та його життя, змагання і творчість. Роздавано коло вистави маленьку, але чепуреньку видану в двох тисячах примірників брошуру, в якій була праця Осипа Біловуса про Український Повстанський Армію і пісня: „Ніч яка Господи“, переведена О. Івахом на англійську. Правда, ця брошура не вистарчаюча, маленька, але добре і це, коли взяти під увагу заінтересованість нею публіки, що прямо на місці перешливалася і ставила щораз більше запитів. Цю велику вагу діяльності української боротьби за волю і нашу культуру, повинні мати на увазі всі ті українці, що влаштовують вистави, в публічних місцях по всіх містах Америки, бо це є шлях, яким ще найлегше познайомити широкий загальний про наш бажання і прямування. Пятниця, 21. листопада 1947, була на виставі в Дітройті цілком під знаком України, бо крім вистави була теж українська вечора, на якій було пять сот доларів обороту. Членки двох молодечих відділів СВА, повібрані в народні строї, ослуговували гостей і виглядали на справжніх представниць України. Одна з молодих, вбрана також в народний стрій, писала писанки дітям і уміло пояснювала заінтересованим цей рід українського мистецтва. Пані Кузь, що вишивала хрестиками за виточкою, рівнож дивувала глядачів. В програмі виступив хор ім. Котляревського, під упрямом Дмитра Атаманця, що своїм виступом збагатив програму вистави. З народними танками виступила Леся К. Бугай, а на сопілці її до танків пригравав Гриць Кузь, вбраний в чудовий гуцульський стрій. Це була нова точка, що заслужила на загальне призначення.

Так виглядала українська участь в „Олд Ворлд Маркет“ в 1947 році, що без сумніву принесла велику моральну і пропагандивну користь для України, а грошову для Інституту, бо весь дохід призначений на будову великого і модерного Інтернейшенел Інституту офіційно містопредсідником якого є наш загальний шанований адвокат Іван Панчук.

Кажуть наші жінки, що минувші роки були також досить успішні, а це завдяки довголітній голові, американки пані Алвора, що є великою приятельською українців. Покидаючи останню виставку вона сказала на прощання до наших жінок: „Ви українці маєте велике багатство своєї питомої культури! Не ховайте її в своїх недоступних для широкого світу домівках, тільки йдьте з ним на світові і місцеві вистави, покажіть цю дорожню культуру людям і світові. Це ж ваша зброя для досягнення найвищих ваших ідеалів“.

Анастасія Г. Біловус, секр. філії С. У. А.

ГЕМТРЕМК, МИШ.

3 вечеришні, скитальнички.

Укр. Хрест ч. 34 розпочав сезон праці вечеришними, влаштованими дня 1. листопада в домі громадян Дмитра і Анни Дирбавки, а отримавши з уродинами п. Дирбавки. По вечери п-ні А. Зола, предсідниця зложила побажання з нагоди уродин, а потім заговорила про долю українських скитальничків та попросила зложити жертви. Зібрано \$96.85, а п. Дирбавка долужив ще решту, значить разом було \$100.

Жертували: по \$10: С. Лево, Д. Шалапай; Д. Дирбавка \$8.15; М. Мілер \$6; по \$5: В. Вороновський, М. Вівіні, В. Пиндик; по \$3: М. Гох, Ю. Фанган, В. Будор, Л. Чинишка, Л. Тарапата, Г. Шеремета; по \$2: М. Джумага, М. Козак (з Віндзор, Канада), С. Зола, Д. Гох, М. Джумага, М. Маштала, Д. Кобилка, А. Мілер, С. Васкул, В. Голінчук; А. Перемич \$1.50; по \$1: Ю. Костюк, М. Тиро, А. Васкул, М. Маштала, Л. Кашуба.

ГЕРКІМЕР, Н. Й.

3 промови буюшого скитальця — на скитальців.

„Громада по нитці — бідному сорочка“, каже наша притка. Пряде також нитки помічати наша українська громада в Геркімер, щоб нити улегшити горе тим, котрих не дожда кинула в страшну нужду. Заходами місцевого Центрального Комітету, в котрому заступлені всі наші місцеві організації товариства, скликані збори в нещода 30-го листопада м. р. Збори відбулися в Українським Народнім Домі, з метою: Дальше несення помічати скитальцям.

Справоздання урядників Комітету вказало, що майже вся його діяльність до тепер купилася у веденню зборів для скитальців, і що впродовж свого існування Центральный Комітет зібрав і вислав на цю ціль поважну суму грошей.

На зборах, між присутніми, що битком вповнили салю, знаходилося шістьох бующих скитальців, а між ними один вчитель, громадянин Володимир Мартинюк. Його представив секретар Комітету А. Козаревич та попросив сказати пару слів.

Громадянин Мартинюк говорив зворушливо, описуючи цей тернистий шлях українського народу в часах німецької а відтак советської окупації. „Насильства, вбивства, вивожування старців і дітей, — це один ланцюг терору, який ще до нині не скінчився“ — казав бующий скиталець.

Предсідник Центрального Комітету Йосиф Наконечний,

ГРОШІ НА УКРАЇНУ ТА ДО ВСІХ ЧАСТИН СВИТА

ШИФКАРТИ - ПОДОРОЖНІ ДОКУМЕНТИ

Продажа різних бізнесів, домів, фарм, та різного роду аскурації

WESSON & BARTKIW

Steamship Agency

AIR PLANE TICKETS TO ALL PARTS OF THE WORLD

ПЕТРО БАРТКІВ

REAL ESTATE & INSURANCE BROKER, NOTARY PUBLIC

309 East 14th Street New York 3, N. Y.

Telephone: ALgonquin 4-8284.

ДОКУМЕНТИ ЗМОВИ

(Докінчення зі стор. 1-шої)

ЗА ПАНУВАННЯ НАД СВИТОМ.

Таємні німецько-советські документи виявляють недовіжно ціль Сталінсько-Гітлерівської дружби. Нею було: завоювання і панування над світом. Під час численних розмов між дипломатами Гітлера і Сталіна заторкнено всі проблеми та спільно шукано способів і засобів, щоб заволодіти світом і ним поділитися. До цієї змови втягнуто описіть теж фашистську Італію. Першою ціллю було — вигнати з Європи британців і американців та цілком викоринити всякі їх впливи на європейському континенті, створюючи європейську доктрину Монро. В Європі найбільшу владу і впливи мав

подякувавши гр. Мартинюкові, попросив присутніх дальше складати жертви на поміч скитальцям. Переведена того дня збірка на салі принесла \$54, які переслано до ЗУАД Комітету.

Центральный Комітет.

ЕМЕРІДЖ, ПА.

Вшанували заслуженого громадянина.

В нещода, 2. листопада зійшлося мале число членів до брацької домівки, щоб пошанувати довголітню працю секретара відділу 276 У. Н. С. Михайла Фука, що в тому ж дні обходив свої 61-ші уродини. Відбулося прийняття, під час якого вголошено цілий ряд промов, підносячи заслуги ювілянта для громади. Зокрема вголосив довшу промову гр. П. Прешляк. Гром Ліцовський згадав за боротьбу за волю України.

На закінчення свята переведено збірку на допомогу українським скитальцям в Європі, що дала у вистіді \$28.00.

Жертви зложили: Михайло Фук з дружиною \$10; по \$2: І. Ліцовський з дружиною, І. Монастирський, Т. Орловський, А. Улітан, С. Морквин, Л. Лаврик; по \$1: Т. Кульчицький, В. Федаш, Марія Сондей (донька М. Фука), П. Прешляк, Ю. Полюга, Р. Кеффер (донька Лійовського). — Разом \$28.00. Гроші ці вислав І. Ліцовський до Комітету у Філадельфії.

Гість.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й.

Річниця 211 від. У. Н. Союзу.

В суботу, 22. листопада 1947 відсвяткувало бр. св. Архистратига Михайла, від. 211 У. Н. Союзу 39-літню річницю свого існування. У Службі Божій і парастасі в українській православної церкві Пресв. Тройці, відправлених оо. В. Кушілем, І. Палієм та П. Кілюхом згадав за тих, що вже від нас відійшли у вічність, а живі прийшли на братський бенкет у церковній залі ввечір того са-

маті Гітлер, хоча Сталінові признавано відповідні концесії та поширення в східній і південно-східній Європі. Крім того Сталін мав бути на спільку з Японією володарем Азії, головю коштом британських інтересів в Індії та на Орієнті. В Африці мав панувати Мусоліні.

ПІСЛЯ РОЗБИТТЯ АНГЛІЙ НА ЧЕРГУ МАЛА ПРИЙТИ АМЕРИКА.

В документах кілька разів натикається на „вичікує“, але сторожко становище Америки, що мала впасти жертвою Гітлерівсько-Сталінської змови аж після розбиття Англії. Хвилею головним завданням цих двох змовників було держати Злучені Держави під загрозою. До розбиття Аме-

мого дня. Після благословення страв предс. Іван Набережний привітав патріотичними словами прийнятих, вказав на значення таких організацій як місцевостях, як Союзів відділи, в яких гуртуються українські родини, отже батьки з своїми дітьми, а потім запросив на господаря забави о. В. Кушіля.

При вечері йшла товариська розмова, а коли прийшов час на промови, то першим був старенький член — оснуватель відділу і теперішній касієр М. Карлюс. Він згадав, як то цей відділ повстав з ініціативи о. М. Підгорського з Нью Йорку і переповів різні переживання відділу разом з цілим громадянством. В парі з розвітком відділів У. Н. Союзу йшло все громадське життя, а У. Н. Союз втримався дальше на провідній становищі.

Другий член-оснуватель, який придбав найбільше членів до відділу, В. Карпів, у своїй промові пригадав на труднощі в організуванні відділу й ведення народного життя. Після нього говорили й інші члени, які висловлювали свою радість з того, що дожили 39-ліття свого товариства. Деякі вказували на неможливість організування нових членів, а головю на виповнення квоти, яку призначив У. Н. Союз для цього відділу у змаганні до заокруглення числа членів до 50,000. Інші вказували на заслуги „Свободи“ для піднесення національної й громадської свідомості, а при кінці о. Кушір побажав успіху в організуванні нових членів. Він подякував членам: О. Тіському, П. Іваніцькому й П. Підкальній за приладження свята-бенкету і ввізав прийнятих до складки на скитальничків, яка принесла \$50. Її вислано до ЗУАД Комітету у Філадельфії.

Жертви зложили: Бр. Св. Арх. Михайла, від. 211 У. Н. С.

БОЛІНІТ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі ноги, болі в ногах, флебіт (запалення жил), напухлі або болісні коліна чи істочки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операцій. Лікуємо агрубіна литом і котиди.

Офісові години: в понед. і четвер. від 1. до 8. ввеч.; вівторки і п'ятні. від 1. до 6. ввеч.; в серед. від 1. до 5. ввеч.; в суб. від 12. до 4. пополу. В нед. і свята нема уряд. годин.

Dr. L. A. BENLA

329 W. 86 St., New York City

Близько Бродвею.

ENdicott 2-9178

СПЕЦІАЛІСТ В БОЛІНІТ.

рики мала бути використана Японія. Проте, до точнішого обговорення цих планів вже не дійшло.

БАНДИТИ МІЖ СОБОЮ.

Плянючи завоювання світу та панування над ним, Гітлер і Сталін рівночасно мали скриті плани, як описіть має позбутися один одного. Советські імперіалістичні домагання до Балканів, Туреччини та інших країн видалися Гітлерові підрозділ, як з черги Сталін теж був заздрисний, що Гітлер може мати більшу владу. Сталін активно допомагав Гітлерові розбити Польщу, описіть Бельгію, Голандію і Францію. Після кожної німецької перемоги, советські і німецькі дипломати в Москві і Берліні випивали на здоров'я Гітлера і Сталіна та за дальші їх успіхи. Рівночасно, як це завжди буває між бандами, один на одного гострив ніж за спиною, аж вкінці і самі зловилися за горло.

ТОРГУВАЛИ УКРАЇНЦЯМИ.

В документах, головю що вносяться безпосередню до розбиття Польщі, є теж багато разів згадка про українців та білорусинів. Зразу Сталін підкреслював свої „права“ та свою „допомогу“ для українців і білорусів на територіях, що були під Польщею. Описіть почав Сталін звичайний собі торг, вбираючи його у відповідну дипломатичну форму. В одному таємному протоколі, підписаному Ріббентропом від імені німецького уряду і Молотовом від імені Советського Союзу, встановлюється, що о-

\$10; по \$2: І. Набережний, Т. Соколовський, В. Карпів, Г. Кравчук, М. Макар, В. Шелюковський, о. В. Кушіль; по \$1: Р. Федірка, Г. Райнгард, Г. Манастирський, П. Тіський, П. Рій, М. Каралюс, Д. Окренка, І. Грицак, Н. Маськовіта, В. Геба, П. Телешевський, М. Гузар, І. Геба, В. Слободзян, О. Тіський, В. Белей, А. Кривий, К. Іваніцька, С. Августин, П. Піскальня, С. Тарбин, В. Стичак, К. Левків, В. Наконечний, А. Демкович, П. Іваніцька. — Разом \$50.

Теодор Соколовський, секр.

UKRAINIAN SELF-EDUCATOR
BY
HONORE EWACH, B.A.
PAGES 91—PRICE \$1.00 AT
"SVOBODA"
BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ

ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ЙОГО

форієрська робітня

є тепер під числом

265 East 4th St.

BETWEEN AVES. B & C

New York City

Telephone: Spring 7-3566

Приймає замовлення на НОВІ РОБОТИ І ПЕРЕРІБКУ

та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ

сторидж на літо.

Самий сторидж на літо 2% від сотні.

бидві країни зобов'язуються до „товарообміну“, іменно, Сталін видасть Гітлерові його німців зі своєї території, а Гітлер повинен видати Сталінові українців і білорусинів з територій, опанованих Німеччиною. Все це для форми було поставлено на „добровільній базі“.

ДОКУМЕНТИ ЗЛОЧИНУ ТА ГАНЬБИ.

Опубліковані департаментом стейту таємні німецько-советські документи про дружбу між Гітлером і Сталіном та їх змову проти світу викликали найбільшу політичну сенсацію дня. Вони є справді документами найбільшого злочину і ганьби в історії людства. Документи самі собою не відкривають нічого такого, чого світ досі про цю Сталінсько-Гітлерівську змову не знав би, але їх важливість є головю в їх публікації американським департаментом стейту. Один з виявлених документів змовників проти людства, Гітлер, вже поніс заслужену кару. Його спільник, Сталін, ще дальше продовжує свою злочинну політику.

БЕЗПЛАТНА ПРОБА на ревматичні болі АРТРИТИЧНІ

Коли Ви ніколи не вживали ліку званого ROSSE TABS на оці незначні мускулярні недомогання й болі, злучені з ревматизмом і запаленням жил, або з нервовим запаленням, то чому не спробувати його СЬОГОДНІ на наш кошт.

Його вживайте тисячі людей впродовж 25 років.

БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ЧИТАЧІВ НАШОЇ ГАЗЕТИ

Запрошуємо Вас випробувати його без ніяких коштів. Дозвольте, щоб ми вислали Вам пакуку повної вистави. ЗАЖИВАЙТЕ БЕЗПЛАТНО 24 ТАБЛІТОК. Коли не будете вдоволені повністю — часовою — пошкодую, зверніть нам решту й не буде нам нічого. Така проба не буде коштувати Вас ні одного цента. НЕ ВИСИЛАЙТЕ ГРОШЕЙ. Пішіть лише нехайно Ваше ім'я й адресу до: ROSSE PRODUCTS COMPANY, Dept. O-5, 2708 Farwell Avenue, Chicago 45, Ill.

„СПОГАДИ“ О. КОШИЦЯ

Хто пічне читати цю книгу увечір, той напевно просидить над нею до ранку.

Ця книга особистих спогадів славного диригента й композитора — та найцікавіша книга нашого часу. І легко її читати.

Перша частина, 367 стор., \$2.50.

Замовлення слати до:

„SVOBODA“

P. O. BOX 346,

JERSEY CITY 3, N. J.

ПОШУКУВАННЯ
ПЕТРО ЦЯПАЛО, син Павла, внук Анни Очич, народжений у Дубриші біля Львова, пошукує своїх тіток: КСЕНЮ, НАСТЮ і ЮЛІЮ, які за-мешкували в Нью Йорку, Філадельфії і в Літвойт. Хто знає про них, або вони самі, хай пишуть:
PETER MUCHNIN
7488 Brentwood Ave. E.
Detroit 12, Mich.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ“.

ДЯКОВЧИТЕЛЯ

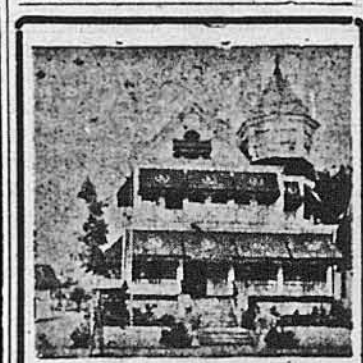
ПОТРІБНО СЕИЧАС
КВАЛІФІКОВАНОГО
ДИРИГЕНТА-ДЯКА,

або такого чоловіка, що бажав би навчитися диригентури і дяківства.

Зголошення слати до:
THE HOLY TRINITY UKRAINIAN
ORTHODOX CHURCH
3993 Humboldt Ave., Detroit 8, Mich.
Tel. Tyler 8-8570.

ПОШУКУЮ СПІЛЬНИКА,

котрий знається на фермерстві і як ходити коло курей і качок. Фарма положена близько великого міста, між своїми людьми, де є своя церква. Голоситесь:
SVOBODA
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Comfortably air conditioned
Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
601 SPRINGFIELD AVE
NEWARK

and IRVINGTON, N. J.
Essex 8-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗЛАГАТО

Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого забезпечення.

Ми укладимо прекрасний ЦІЛІЙ ПОХОРОН за \$150.00

У вигляді смутку в родині клієнта!

KAIN MORTUARIES, INC.

Найбільший український погребовий зарядчик в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.

433 STATE STREET

PERTH AMBOY, N. J.

Phone PE 4-4646

or —

UKRAINSKYI POIREBNIK

86 ELIZABETH AVENUE, NEWARK, N. J.

Phone Bigelow 3-6762

225 WEST JERSEY STREET

ELIZABETH, N. J.

Phone: EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО

UKRAINSKYI POIREBNIK

заряджає погребам по \$150

шлі так низький як ОБСЛУГА НАРЯКРАША.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

UKRAINSKYI POIREBNIK

ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ

В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y.

Tel. ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel:

707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 155 St.)

Brooklyn, N. Y.

Tel.: MEtro 5-6577

